

**BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
URED ZA REVIZIJU INSTITUCIJA U FBiH
SARAJEVO**

Ložionička 3, 71000 Sarajevo, Tel: + 387 (0)33 723 500, Fax: 716 400, www. saifbih.ba, e-mail: urrevfed@bih.net.ba, saifbih@saifbih.ba

UR: 007-05 ; 022- 05 /08

**IZVJEŠĆE
O REVIZIJI FINANCIJSKIH IZVJEŠĆA
na dan 31.12.2007. godine**

**DOM ZDRAVLJA «RAMA»
PROZOR-RAMA**

Sarajevo, lipanj 2008. godine

NEZAVISNO REVIZORSKO MIŠLJENJE

1. Obavili smo reviziju finansijskih izvješća **Dom zdravlja «Rama»** (u daljem tekstu Ustanova) i usklađenosti poslovanja sa zakonima i propisima, za godinu koja je završila na dan 31.12.2007. godine.
2. Rukovodstvo Ustanove odgovorno je za izradu i fer prezentaciju finansijskih izvješća sukladno posebnim propisima o računovodstvu i finansijskom izvještavanju u javnom sektoru. Odgovornost se odnosi na uspostavu sistema internih kontrola i usklađenosti poslovanja Ustanove sa važećim zakonskim i drugim propisima. Naša odgovornost ja da izrazimo mišljenje na osnovu provedene revizije.
3. Reviziju smo obavili, na osnovu ovlasti datih Zakonom o reviziji institucija u FBiH ("Sl. novine FBiH", broj 22/06) i sukladno revizijskim standardima Međunarodne organizacije vrhovnih revizorskih institucija-INTOSAI ("Sl. novine FBiH", broj 06/01). Ovi standardi zahtijevaju da reviziju planiramo i izvršimo na način koji nam omogućava da se, u razumnoj mjeri, uvjerimo da finansijska izvješća ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze, te da je poslovanje usklađeno sa važećim zakonskim i drugim propisima.
4. Revizija je, na temelju uzoraka, ispitivala značajne transakcije, koje potvrđuju iznose u finansijskim izvješćima, ocjenu računovodstvenih načela prilikom sastavljanja finansijskih izvješća, ocjenu značajnih procjena izvršenih od strane rukovodstva prilikom sastavljanja finansijskih izvješća, usaglašenost sa zakonima i propisima i ocjenu sistema internih kontrola. Smatramo da revizija koju smo izvršili pruža razumnu osnovu za izražavanje našeg mišljenja.
5. Provedenom revizijom godišnjih finansijskih izvješća za 2007. godinu, utvrđeno je:
 - **Nije donesen Finansijski plan za 2007. godinu, tako da se poslovanje odvijalo bez usvojenog Finansijskog plana od strane Upravnog vijeća, niti je donesen Strateški plan kako je to regulirano Statutom Ustanove, kako smo to objasnili pod tačkom 4.3. izvješća,**
 - **Nije izvršen redovni godišnji popis sredstava, tražbina i obveza, niti je izvršeno usklađenje stvarnog stanja sa knjigovodstvenim stanjem, kako smo to objasnili pod tačkom 4.10. izvješća,**
 - **Ustanova prilikom nabave roba i usluga u iznosu 167.685 KM, nije postupila sukladno procedurama Zakona o javnim nabavama, kako smo to objasnili pod tačkom 4.9. izvješća,**
 - **Obračun i isplata poreza i doprinosa na plaće nije vršena sukladno Zakonu o porezu na plaću i Zakonu o doprinosima, te je manje obračunato i uplaćeno poreza i doprinosa za 2007. godinu u iznosu od 58.562 KM, kako smo to objasnili pod tačkom 4.5. izvješća,**
 - **Porez na plaće u iznosu 60.580 KM i porez na ugovore o djelu u iznosu 8.533 KM, nisu uplaćeni sa 31.12.2007. godine, iako su isplate plaća i naknada po ugovoru o djelu izvršene, kako smo to objasnili pod tačkom 4.8. izvješća.**
 - **Iskazanu amortizaciju u iznosu od 51.595 KM, ne možemo potvrditi, jer bez procijenjenog vijeka trajanja imovine i bez utvrđenih stopa amortizacije, ista se obračunavala zbirno finansijski po kontima, kako smo to objasnili pod tačkom 4.6. izvješća,**
 - **Računovodstveni sustav nije uspostavljen sukladno propisima, a finansijske kartice koje se vode u Ustanovi ne daju pouzdan temelj za sastavljanje finansijskih izvješća, kako smo objasnili pod tačkom 4.11. izvješća.**

6. Po našem mišljenju, zbog efekata usklađivanja finansijskih izvještaja o činjenicama koje su navedene u prethodnom stavu, **financijska izvješća ne daju istinit i fer pregled o finansijskom stanju i rezultatima poslovanja Doma zdravlja «Rama»**, u svim značajnim segmentima za godinu koja završava sa 31.12.2007. godine.

Zamjenik generalnog revizora

Branko Kolobarić, dipl. oec.

Generalni revizor

Mr. sc. Ibrahim Okanović, dipl. oec.

S A D R Ž A J

1. UVOD.....	1
2. PREDMET, CILJ I OBIM REVIZIJE	1
3. REZIME.....	2
4. NALAZI I PREPORUKE	3
4.1 Menadžment i sistem internih kontrola	3
4.2 Upravljanje, rukovođenje i nadzor nad radom Ustanove	3
4.3 Izrada, donošenje, izvršenje Financijskog plana i izvještavanje	4
4.4 Prihodi.....	4
4.5 Rashodi.....	6
4.5.1 Plaće i naknade	6
4.5.2 Troškovi materijala, energije i usluga.....	7
4.6 Stalna sredstva	7
4.7 Tražbine.....	7
4.8 Obveze	8
4.9 Javne nabave	8
4.10 Popis sredstava i obveza.....	8
4.11 Računovodstveni sustav i kontrolne aktivnosti.....	8
5. KOMENTAR	9
PRILOG BR.1	1
Pregled prihoda i rashoda iskazanih u finansijskim izvješćima Doma zdravlja «Rama»	1

IZVJEŠĆE
O OBAVLJENOJ REVIZIJI FINACIJSKIH IZVJEŠĆA
DOM ZDRAVLJA «RAMA» PROZOR-RAMA
za 2007. godinu

1. UVOD

Dom zdravlja «Rama» (u daljem tekstu Ustanova) upisan je u sudski registar županijskog suda u Mostaru pod brojem U/S 8/99 dana 29.02.2000.godine, ima status pravne osobe, te je kao takav upisan u sudski registar ustanova.

Dom zdravlja je javna zdravstvena ustanova. Utemeljitelj Ustanove je Općinsko vijeće Prozor-Rama Odlukom 01-130/99 od 29.11.1999. godine. Djelatnost Ustanove je provođenje Zakonom utvrđene primarne zdravstvene zaštite i određenih oblika specijalističko-konzilijarne zdravstvene zaštite što je određeno člankom 8. Statuta Ustanove, a djelokrug poslova organizacijskih jedinica je uređena člankom 4. Pravilnika o unutarnjem ustrojstvu i sistematizaciji radnih mjesta.

Imovinu Doma zdravlja sukladno Statutu čine pokretne i nepokretne stvari, prava i novac. Imovina definisana u Statutu je državna svojina, odnosno svojina osnivača.

Sredstva za rad i poslovanje Ustanova stiže iz prihoda od Zavoda zdravstvenog osiguranja na osnovu ugovora sa Zavodom za zdravstveno osiguranje, ugovorom sa kantonalnim ministarstvom zdravstva, ugovorom sa dobrovoljnim osiguravateljima, vršenjem svojih usluga, iz sredstava proračuna općine, iz sredstava osnivača sukladno aktu o osnivanju, participiranjem korisnika zdravstvenih usluga, iz drugih izvora na način i pod uvjetima određenim Zakonom o zdravstvenoj zaštiti, Zakona o ustanovama i člankom 37. Statuta Ustanove.

Organ upravljanja Ustanovom prema Zakonu o zdravstvenoj zaštiti i prema postojećem Statutu je Upravno vijeće i ima 5 članova (3 člana predstavnici osnivača, 1 predstavnik djelatnika Ustanove, 1 član predstavnik Ministarstva zdravstva HNŽ) čiji mandat traje četiri godine. Ravnatelj organizira i vodi poslovanje Ustanove u svim poslovima koji nisu u isključivoj nadležnosti Upravnog vijeća. Ravnatelj vodi stručni rad nad Domom zdravlja, odgovoran je za zakonitost rada i poslovanja Doma zdravlja, odgovoran je Upravnom vijeću i osnivaču.

Na temelju članka 14. i 49. Statuta Ustanove Upravno vijeće je dana 23.12.2001. godine donijelo Pravilnik o unutarnjem ustrojstvu i sistematizaciji radnih mjesta Ustanove i u članku 3. odredilo funkcionalne organizacijske jedinice za izvršavanje poslova i zadataka iz nadležnosti Ustanove:

- Odjel za opću zdravstvenu zaštitu,
- Odjel hitne medicinske pomoći,
- Odjel za zdravstvenu zaštitu djece i omladine,
- Odjel za zdravstvenu zaštitu žena,
- Odjel zubozdravstvene zaštite,
- Odjel epidemiologije, higijene i socijalne medicine,
- Odjel za zdr.zaštitu od plućnih bolesti i tuberkuloze,
- Odjel za laboratorijsku i RTG dijagnostiku,
- Specijalističko – konzultativni odjel,
- Odjel ljekarni,
- Odjel za ekonomsko-financijske i računovodstvene poslove, pravne, kadrovske i opće poslove.

Na dan 31.12.2007.godine u Službi je bilo 66 uposlenih. Pravilnikom o unutarnjoj organizaciji i sistematizaciji je predviđeno 77 zaposlenih.

Sjedište Ustanove je u Prozor-Rama, ulica Splitska bb.

2. PREDMET, CILJ I OBIM REVIZIJE

Predmet revizije su financijska izvješća Ustanove za 2007.godinu i usklađenost poslovanja sa važećim zakonskim i drugim relevantnim propisima.

Cilj revizije finansijskih izvješća je da omogući revizoru da izrazi mišljenje o finansijskim izvješćima koji su predmet revizije, tj. da li finansijska izvješća, u materijalno značajnom smislu, objektivno i istinito prikazuju finansijsko i materijalno stanje Ustanove na dan 31.12.2007.godine, izvršenje finansijskog plana za godinu koja se završava na taj dan, da li je poslovanje sukladno važećim zakonskim i drugim relevantnim propisima, da li je trošenje javnih sredstava namjensko, te da li su finansijska izvješća sačinjena sukladno posebnim propisima o računovodstvu i finansijskom izvještavanju u javnom sektoru.

Revizija je obavljena sukladno internim planskim dokumentima revizije, u periodu lipanj 2008. godine.

Obzirom da se revizija obavlja ispitivanjem na bazi uzorka i da postoje inherentna ograničenja u računovodstvenom sistemu i sistemu internih kontrola, postoji mogućnost da pojedine materijalno značajne greške mogu ostati neotkrivene.

3. REZIME

Izvršenom revizijom poslovanja Ustanove za 2007.godinu konstatovali smo nepravilnosti, a u cilju otklanjanja istih dali smo slijedeće preporuke:

Da se Pravilnik o unutarnjoj organizaciji i sistematizaciji dopuni i dogradi sa potpunim opisom radnih mjesta i odgovornosti za svakog uposlenika.

Donijeti sve akte vezane za potpunu uspostavu sistema internih kontrola u vidu pisanih procedura i obezbijediti njihovo dosljedno provođenje, a u cilju efikasnosti poslovanja, usklađenosti sa zakonima i drugim propisima i pouzdanog finansijskog izvještavanja.

Da Upravno vijeće kao najviši organ upravljanja u što kraćem roku donese Poslovnik o radu i da obavlja svoju funkciju sukladno Statutu.

Da Ravnatelj sukladno Statutu organizira rad i vodi poslovanje Ustanove sukladno zakonskim propisima.

Da se sukladno Statutu donosi godišnji Finansijski plan temeljen na strateškom planu i da se prati njegovo izvršenje.

Da se sukladno zakonskim propisima izvrši razdvajanje Gradske ljekarne od Doma zdravlja. Izdvajanjem Gradske ljekarne od Doma zdravlja u finansijskim izvješćima će biti iskazano samo poslovanje Doma zdravlja, kako je predviđeno Statutom Ustanove.

Obračun neto plaća, poreza na plaće, doprinosa na plaće i naknada vršiti sukladno Zakonu o porezu na plaću, Zakonu o doprinosima na plaću, Kolektivnom granskom ugovoru, Odluci o dodacima na plaće, naknadama za dežurstvo i pripravnost, Uredbi o naknadama za putne troškove i Pravilniku o plaćama. Ustrojiti evidenciju nazočnosti na poslu.

Usvojiti i druga interna akta koja će regulirati druge troškove kao što su troškovi reprezentacije te troškovi za fiksne i mobilne telefone.

Obračunavati i uplaćivati porez na dodatna primanja sukladno propisima.

Da se računovodstvenim politikama utvrdi metoda priznavanja stalnih sredstava, procijeniti vijek trajanja sredstava i na osnovu toga utvrditi amortizacione stope za svaku grupu sredstava..Obezbijediti pojedinačan obračun amortizacije po svakom sredstvu što će obezbijediti da sredstva budu iskazana istinito i fer.

Da se obebiji analitičko iskazivanje tražbina i konfirmacija sa kupcima, radi istinitog i fer iskazivanja istih.

Da se izmirenje obveza za porez na plaću i ugovore o djelu vrši sukladno zakonskim propisima.

Da se obebiji analitičko iskazivanje obveza i konfirmacija sa dobavljačima, radi istinitog i fer iskazivanja istih.

Da se donese interni akt o postupku javnih nabava i da se obebiji provođenja postupaka sukladno Zakonu o javnim nabavama.

Da se organizuje i provede popis imovine i obveza, kako nalažu propisi, jer se na taj način utvrđuje stvarno stanje i vrši provjera knjigovodstvenih evidencija, a u cilju pravilne spoznaje o ukupnoj vrijednosti imovine i obveza čime bi imovinska pozicija i obveze bile realno iskazane, a finansijska izvješća bila točna, istinita i objektivna.

Da se uspostavi pravilan računovodstveni sustav kako nalažu propisi iz ove oblasti, koji će pružiti sve potrebne podatke i moći služiti kao pouzdana osnova za sastavljanje finansijskih izvješća. Donijeti

Pravilnik o računovodstvenim politikama, kako bi se poboljšao računovodstveni sustav i učinio ga pouzdanim.

4. NALAZI I PREPORUKE

4.1 Menadžment i sistem internih kontrola

Tijekom revizije, izvršili smo analizu funkcioniranja sistema internih kontrola kako bi se uvjerali da li uspostavljene interne kontrole osiguravaju potpunu primjenu zakonskih propisa, točne i potpune računovodstvene evidencije kao i efikasno trošenje sredstava.

Menadžment je odgovoran za uspostavu sustava internih kontrola koji podrazumijeva organizaciju, politike, metode i procedure uspostavljene od strane menadžmenta s ciljem osiguranja uslova za izvršenje poslova koji su zakonom, drugim propisima i aktima dati subjektu u nadležnost, radi obezbjeđenja imovine, racionalnog i efikasnog korištenja resursa, prevencije u otkrivanju prevara, grešaka i zaštite od svih vidova i oblika gubitaka, ispravnosti i cjelovitosti računovodstvenih evidencija i obezbjeđenja blagovremenih i pouzdanih informacija potrebnih za izvještavanje, podršku i donošenje poslovnih odluka. Sustav internih kontrola obuhvata širok spektar specificiranih procedura u svim procesima rada, uključujući kontrole u računovodstvu, nabavi, razgraničavanju dužnosti i financijskom izvještavanju. Značaj sustava internih kontrola je u tome što se one odvijaju istovremeno s tekućim procesom rada, iste su ugrađene u taj proces i čine njegov sastavni dio. Sistem internih kontrola je procesni, prethodni i preventivni oblik nadzora svakog poslovnog subjekta, odnosno, institucije.

Provedenom revizijom utvrdili smo slijedeće: Uvidom u Pravilnik o unutarnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta koji treba da čini temelj i sastavni dio sustava internih kontrola utvrdili smo da opis poslova i zadataka nije u potpunosti razrađen konkretizovan, niti su utvrđeni potpuni nivoi odgovornosti za svakog uposlenog. Također, Pravilnik o obavljanju unutrašnjeg stručnog nadzora nije donesen iako je donošenje ovog Pravilnika regulirano Statutom Ustanove. Pravilnik o računovodstvu i računovodstvenim politikama također nije donesen. Nisu utvrđena pravila, procedure, interni računovodstveni postupci koji obezbijavaju primjenu usvojenih računovodstvenih propisa, što je dovelo do propusta i nedostataka, kao što su: računovodstveni sustav nije uspostavljen sukladno propisima, financijske kartice na temelju kojih se sastavljaju financijska izvješća ne daju pouzdanu osnovu za izvještavanje, popis imovine i obveza nije izvršen, prilikom nabave roba i usluga nisu se primjenjivale procedure propisane Zakonom o javnim nabavama, nije donesen Financijski plan za 2007. godinu, nisu pravilno obračunati porezi i doprinosi na plaće i ugovore o djelu.

Preporučujemo:

Da se Pravilnik o unutarnjoj organizaciji i sistematizaciji dopuni i dogradi sa potpunim opisom radnih mjesta i odgovornosti za svakog uposlenika.

Donijeti sve akte vezane za potpunu uspostavu sistema internih kontrola u vidu pisanih procedura i obezbijediti njihovo dosljedno provođenje, a u cilju efikasnosti poslovanja, usklađenosti sa zakonima i drugim propisima i pouzdanog financijskog izvještavanja.

4.2 Upravljanje, rukovođenje i nadzor nad radom Ustanove

Upravno vijeće sukladno Statutu obavlja poslove: donošenje Statuta ustanove uz suglasnost osnivača, donošenje Poslovnika o radu i drugih općih akata Ustanove, donosi program rada i plan razvoja Ustanove i nadzire njihovo izvršenje, donosi financijski plan i završni račun, predlaže vlasniku promjenu i proširenje djelatnosti, daje vlasniku i ravnatelju prijedloge i mišljenja o pojedinim pitanjima, donosi odluke u drugom stupnju o pravima djelatnika, odlučuje o prodaji i nabavi osnovnih sredstava čija vrijednost do koje samostalno odlučuje ravnatelj (30.000 KM), donosi odluku o zaključivanju godišnjih ugovora o pružanju zdravstvenih usluga sa Zavodom za zdravstveno osiguranje, odlučuje o zaključivanju ugovora sa osiguravateljima, odlučuje o raspoređivanju dobiti ustanove i pokriću gubitka, odlučuje o imenovanju i

razrješenju ravnatelja, odlučuje i raspravlja o izvješćima ravnatelja, obavlja i druge poslove utvrđene Zakonom i Statutom.

Tijekom revizije izvršili smo uvid u dokumentaciju o imenovanju i zapisnike o radu Upravnog vijeća. Općinsko vijeće je na temelju člana 12. Zakona o ministarskim, vladinim i drugim imenovanjima u Federaciji BiH, Zakona o zdravstvenoj zaštiti, člana 19. Statuta općine Prozor-Rama («Službeni glasnik općine Prozor-Rama» broj: 3/01 i Prijedloga ministarstva zdravstva, rada i socijalne skrbi HNŽ donijelo Rješenje o konačnom imenovanju Upravnog vijeća Doma zdravlja Rama dana 06.03.2007. godine u sastavu pet članova. Iz zapisnika sa sjednica Upravnog vijeća vidljivo je da se isto tijekom 2007. godine **pretežno bavilo** razrješenjima ravnatelja po datim ostavkama, imenovanjima novih ravnatelja, primopredajama između ravnatelja koji su imenovani. Isto se **malo bavilo** drugim poslovima vezanim za poslovanje Ustanove sukladno Statutu. Upravno vijeće **nije** donijelo Poslovnik o radu.

Ravnatelj sukladno Statutu organizira rad i vodi poslovanje Ustanove, odgovara za zakonitost rada, predlaže plan i program rada i razvoja i mjere za njihovo izvršenje. **Tri različite osobe su obnašale dužnost ravnatelja tijekom 2007. godine** (prvi do 08.03., drugi do 25.10. i treći od 26.10.2007. godine. Revizijom za 2007. godinu utvrdili smo da Ravnatelji **nisu** uspostavili sustav internih kontrola, **nisu** uspostavili računovodstveni sustav, koji bi davao pouzdan temelj za sastavljanje financijskih izvješća. Iako je Statutom utvrđeno da Ravnatelj imenuje Stručno vijeće kao savjetodavno tijelo ravnatelja isto je imenovano **tek** 27.11.2007. godine.

Preporučujemo:

Da Upravno vijeće kao najviši organ upravljanja u što kraćem roku donese Poslovnik o radu i da obavlja svoju funkciju sukladno Statutu.

Da Ravnatelj sukladno Statutu organizira rad i vodi poslovanje Ustanove sukladno zakonskim propisima.

4.3 Izrada, donošenje, izvršenje Financijskog plana i izvještavanje

Ustanova **nije** sačinila Prijedlog financijskog plana za 2007. godinu niti je isti podnijela Upravnom vijeću koji sukladno Statutu donosi Financijski plan, pa se poslovanje odvijalo bez usvojenog Financijskog plana. Zbog razumijevanja o kojim se sredstvima radi Ustanova je u 2007. godini ostvarila prihode u iznosu od 1.921.401 KM, a ukupne rashode u iznosu od 1.920.911 KM. Isto tako **nije** donesen ni strateški plan što je bila obveza Ustanove sukladno Statutu.

Upravno vijeće je raspravljalo o godišnjem izvješću za 2007. godinu, odnosno usvojilo ga na sjednici 12.06.2008. godine.

Dom zdravlja izvještavanje radi po kontnom planu za poduzeća, a financiranje se najvećim dijelom obezbijeduje od Zavoda zdravstvenog osiguranja HNŽ/K iz sredstava doprinosa.

U Ustanovi **nije izrađeno** Godišnje izvješće o financijskom poslovanju i Godišnje izvješće o radu (tekstualni dio). Sačinjen je samo set obrazaca po godišnjem obračunu koji su uputili Zavodu zdravstvenog osiguranja HNŽ/K i Agenciji za financijske i informatičke poslove (AFIP), a na zahtjev Općine Prozor-Rama-sluzba za društvene djelatnosti i pitanja branitelja dotastavljena je kratka informacija o radu Ustanove, a nemamo informaciju da li je o istom raspravljano na Općinskom vijeću..

Preporučujemo:

Da se sukladno Statutu donosi godišnji Financijski plan temeljen na strateškom planu i da se prati njegovo izvršenje.

4.4 Prihodi

U financijskim izvješćima za 2007. godinu iskazani prihodi iznosili su 1.921.401 KM, što je manje u odnosu na 2006. godinu za 175.611 KM. U strukturi ukupnih prihoda najveće učešće imaju prihodi od Zavoda zdravstvenog osiguranja HNŽ-a (70,47%) i prihodi od prodaje lijekova u ljekarni (22,18%). Prihodi

od Zavoda zdravstvenog osiguranja su priznati u momentu uplate sredstava od Zavoda zdravstvenog osiguranja, a po osnovu prodaje lijekova i sanitetskog materijala u momentu njihove prodaje.

Struktura prihoda je slijedeća:

1. Prihod od Z.Z.O Mostar	1.354.094
2. Prihod od ostalih korisnika (na temelju Odluke o usvajanju Cjenovnika Upravnog vijeća Zavoda za zdravstveno osiguranje Mostar broj:134/98 od 20.02.1998. godine gdje su usluge iskazane u bodovima, a vrijednost boda iznosi 0,60 KM) najvećim dijelom od naplate građana koji nisu osigurani.	52.049
3. Prihod od prodaje lijekova u ljekarnama	426.188
4. Prihod od dotacija (Na temelju Odluke osnivača za pokrivanje troškova dijalize i područnih ambulanti kojih ima četiri i sklopljenog ugovora sa Službom za zapošljavanje Mostar temeljem zapošljavanja pripravnika mjesečno 1.500 KM sukladno sklopljenom Ugovoru)	53.076
5. Ostali prihodi	35.984
UKUPNO:	1.921.391

Uvidom u dokumentaciju konstatirano je slijedeće:

- Temeljem zaključenih Ugovora između Zavoda zdravstvenog osiguranja HNŽ/K i Ustanove o pružanju primarne zdravstvene zaštite iz obveznog zdravstvenog osiguranja za period 01.01.2007.godine do 31.12.2007. godine regulirano je da se Zavod zdravstvenog osiguranja HNŽ/K obvezuje sukladno Financijskom planu Zavoda za zdravstveno osiguranje za 2007. godinu na ime obavljanja zdravstvenih usluga iz primarne zdravstvene zaštite doznačiti 94.580 KM mjesečno. Navedena sredstva odnose se na bruto plaće, naknade i materijalne troškove. Navedeni Ugovor koji je na snazi od 01.05.2007. godine temeljen je na Odluci o standardima i noramativima zdravstvene zaštite iz obveznog zdravstvenog osiguranja i Odluke o osnovama, kriterijima i mjerilima za sklapanje ugovora sa zdravstvenim ustanovama koje osiguravaju usluge zdravstvene zaštite, a financiraju se iz sredstava Zavoda. U prva četiri mjeseca bio je na snazi Ugovor kojim su minimalna novčana sredstva iznosila 105.730 KM mjesečno. U Ugovoru je također navedeno da je Ustanova dužna dostavljati Zavodu zbrojno izvješće o izvršenim uslugama ovjereno potpisom ovlaštene osobe što je Ustanova činila.
- Revizijom smo utvrdili da se u sustavu Ustanove nalazi i Gradska ljekarna koja sukladno Zakonu o zdravstvenoj zaštiti treba da bude zasebna pravna osoba, a ne u sustavu Ustanove. Zaključen je Ugovor između Zavoda zdravstvenog osiguranja HNŽ/K i Doma zdravlja-Gradske ljekarne Prozor-Rama o opskrbi osiguranih osoba lijekovima koji se mogu propisivati na teret Zavoda zdravstvenog osiguranja. U tijeku 2007. godine Upravno vijeće Zavoda donijelo je Zaključak u svezi sklapanja Ugovora sa ljekarnom da će se zaključiti Ugovor uz predočenje Odluke Općinskog vijeća o razdvajanja ljekarne od Ustanove i obvezati ga da u roku od 90 dana provede zakonsku proceduru razdvajanja i ispune druge pravne uvjete jer će u protivnom raskinuti Ugovor. Anexom ugovora poradi objektivnih razloga, a po zahtjevu službe za društvene djelatnosti i pitanja branitelja općine Prozor-Rama važenje ugovora je produženo do 31.12.2007. godine.

Preporučujemo:

Da se sukladno zakonskim propisima izvrši razdvajanje Gradske ljekarne od Doma zdravlja. Izdvajanjem Gradske ljekarne od Doma zdravlja u finansijskim izvješćima će biti iskazano samo poslovanje Doma zdravlja, kako je predviđeno Statutom Ustanove.

4.5 Rashodi

Rashodi za 2007. godinu iznosili su 1.920.911 KM, što je u odnosu na prošlu 2006. godinu, kada su iznosili 2.097.012 KM, manje za 176.101 KM. U strukturi rashoda najveće učešće imaju plaće i naknade u iznosu od 1.259.212 KM ili 65,55%, nabavna vrijednost prodane robe (ljekarna) u iznosu od 359.240 KM ili 18,70%, troškovi materijala, energije i usluga u iznosu od 250.864 KM ili 13,06% i amortizacija u iznosu 51.595 ili 2,67%.

4.5.1 Plaće i naknade

Uvidom u dokumentaciju obračuna plaća i naknada utvrdili smo slijedeće:

Obračun plaća i naknada vršio se temeljem Pravilniku o plaćama i drugim osobnim primanjima usvojenim od strane UV 23.02.2001.godine. Do 30.03.2007.god. sredstva za financiranje plaća i naknada zdravstvenoj ustanovi doznačavana su u paušalnom iznosu, a temeljem Ugovora i Anexa ugovora potpisanim sa ZZOHNŽ-a. Doznačavan je iznos od 105.730 KM od čega je iznos od 59.023 KM za neto plaće i TO, 31.987 KM za doprinose, a 14.720 KM za materijalne troškove. Od 01.05.2007.god. Ustanova se financira na temelju izračuna po standardima i normativima uz primjenu korektivnog faktora 80% sukladno zaključku UV ZZOHNŽ-a i Ugovora sklopljenog sa Ustanovom po kojem ZZOHNŽ-a dostavlja mjesečno 94.580 KM. Osnovica za obračun plaće je do 10. mjeseca bila 211,75 KM, sukladno čl.9 Pravilnika (osnovica za obračun plaće utvrđuje se kolektivnim ugovorom ili propisom županije), a za 11. i 12.2007.god. osnovica je uvećana za 10%. Odlukom UV ZZOHNŽ-a povećana su sredstva za bruto plaće. Uvidom u dokumentaciju vezanu za obračun plaća utvrdili smo kako su na O.D. obrascima koje šalju u Poreznu ispostavu osnovicu za obračun poreza i doprinosa umanjivali (stvarna osnovica za obračun poreza i doprinosa iz plaća i na plaće iznosila je 581.232,49 KM) i na umanjenu (u iznosu od 496.323,37 KM) uplaćivali poreze i doprinose na i iz plaće. **Tako su manje uplatili poreza i doprinosa u iznosu od 58.561,73 KM.** U ZZOHNŽ-a su bili upoznati sa nepravilnostima pa su u 2008.god. ZZOHNŽ-a uveli praksu uplaćivanja sredstava Ustanovi, tek nakon dostavljanja pravilno ispunjenih O.D. obrazaca. Uvidom u platne liste za obračun plaća konstatirali smo kako utvrđeni koeficijenti odgovaraju koeficijentima propisanim Pravilnikom za pojedina radna mjesta i za osnovnu plaću možemo konstatirati kako je pravilno obračunata.

Obračun položajnog dodatka za ravnatelja nije rađen sukladno propisima (čl.4 Pravilnika o plaćama). Položajni dodatak se trebao računati u iznosu od 5% iznosa osnovne plaće pojedinog radnog mjesta. Ravnatelju su taj dodatak računali u iznosu od 10% ukupnih mjesečnih nadoknada, što je suprotno i Pravilniku, Odluci o dodacima na plaću, naknadama za dežurstvo i pripravnost (Nar.list HRHB 184/94), a i čl.34. Kolektivnog granskog ugovora.

Uvidom u spiskove isplata ostalih naknada (**dežurstva, blagdani, pripravnost**) uvjerali smo se kako su se pojedinim ljekarima (ne svim) te naknade isplaćivale suprotno propisima koje reguliraju te naknade. Naime, na spiskovima za pripravnost pojedini doktori nisu stavljani, ali im se redovito svaki mjesec isplaćuje naknada za pripravnost za 15 dana u mjesecu.

Topli obrok je isplaćivan po 200 KM linearno, a odbijanje kod obračuna toplog obroka za dane provedene na službenom putu **nije vršeno**. U Ustanovi **ne vode** listu nazočnosti na poslu.

Troškovi prijevoza isplaćeni su u iznosu od 15.105 KM u 2007.godini, a isplaćivani su **po usmenoj odluci** ravnatelja iznosi koje on odobri, bez podnošenja zamolbi uz priložene mjesečne karte autoprijevoznika čije se usluge koriste, što nije sukladno propisima koji reguliraju ove troškove.

Troškovi naknada članovima Upravnog vijeća tijekom 2007.god.isplaćeni su u iznosu od 13.390 KM, za 4 člana po 200 KM mjesečno, a za predsjednika 250 KM mjesečno. Naknada nije regulirana nikakvom Odlukom, a na iste **nije obračunavan niti uplaćivan porez na dodatna primanja**.

Sa pozicije **nadoknade djelatnicima za hranu** isplaćeni su troškovi za jelo i piće u iznosu od 4.040 KM za 13 djelatnika, koji su učestvovali na PAT programu obiteljske medicine u Mostaru. **Nema** Odluke temeljem koje su vršene ove isplate.

Putni nalozi su također neuredni, puni ispravaka, nema opisa svrhe putovanja, nisu numerirani, nisu popunjavani sukladno Uredbi o putnim troškovima. Za službene svrhe najčešće se koriste privatni automobili. Odluku za korištenje privatnog automobila za službene svrhe donijeli su tek 11.12.2007.god. za

tadašnjeg v.d. ravnatelja. Do 12. mjeseca korištenje privatnih automobila je bilo bez odluke, a iz pregledane dokumentacije vezane za putne troškove konstatirali smo kako su putne naloge isplaćivali bez priloženih računa za gorivo.

Iako iskazani **troškovi reprezentacije** nisu veliki i iznose 1.462,65 KM, niti oni **nisu regulirani** internim aktom pa se ne zna tko i na koji iznos ima pravo načiniti troškove reprezentacije.

Troškovi za ugovore o djelu kojih je u 2007. god bilo 6, iznosili su u netu 18.345,00 KM. Za ove ugovore je samo obračunat porez ali nije uplaćen.

4.5.2 Troškovi materijala, energije i usluga

Troškovi materijala, energije i usluga u iznosu od 242.588 KM najvećim dijelom se odnose na lijekove i medicinski materijal, gorivo i mazivo, troškove grijanja i troškove tekućeg i investicijskog održavanja. Tijekom revizije utvrdili smo da na računima **nema potpisa ovlaštene osobe, a u pojedinim slučajevima ni potpisa osobe koja je primila robu.**

Preporučujemo:

Obračun neto plaća, poreza na plaće, doprinosa na plaće i naknada vršiti sukladno Zakonu o porezu na plaću, Zakonu o doprinosima na plaću, Kolektivnom granskom ugovoru, Odluci o dodacima na plaće, naknadama za dežurstvo i pripravnost, Uredbi o naknadama za putne troškove i Pravilniku o plaćama. Ustrojiti evidenciju nazočnosti na poslu.

Usvojiti i druga interna akta koja će regulirati druge troškove kao što su troškovi reprezentacije te troškovi za fiksne i mobilne telefone

Obračunavati i uplaćivati porez na dodatna primanja sukladno propisima.

4.6 Stalna sredstva

Stalna sredstva su na dan 31.12.2007. godine iskazana u ukupnom neto iznosu od 835.206 KM. Ustanova **nije** donijela svoje Računovodstvene politike kojim bi utvrdila, koju metodu (nabavne vrijednosti ili revalorizacije) će primjenjivati pri vođenju sredstava, niti je uredila pitanja od značaja za obračun amortizacije kako nalažu računovodstveni propisi. **Nije** procijenjen vijek trajanja nekretnina, postrojenja i opreme i **nisu** utvrđene stope amortizacije. Utvrdili smo da su stalna sredstva iskazana po trošku sticanja, odnosno nabave.

Obračun amortizacije dostavljen nam je na jednom nepotpisanom papiru iz koga se vidi obračun amortizacije izvršen za novonabavljena sredstva u 2007. godini i to za oprema za zdravstvenu zaštitu po stopi od 14,3%, kompjuterska oprema po stopi 33,3%, uredski namještaj po stopi od 14,3% i za donirano vozilo po stopi od 20%, a za ranije nabavljena sredstva obračun amortizacije nam **nije dostavljen**. Amortizacija je obračunata **zbirno** financijski po kontima. Zbog navedenog **ne možemo** potvrditi iskazanu vrijednost amortizacije u 2007. godini koja je iskazana u iznosu 51.595 KM, a posebno iz razloga što je amortizacija u 2006. godini iznosila 95.215 KM. Iz svega navedenog **ne možemo** potvrditi ni vrijednost stalnih sredstava iskazanih u financijskim izvješćima za 2007. godinu.

Preporučujemo:

Da se računovodstvenim politikama utvrdi metoda priznavanja stalnih sredstava, procijeniti vijek trajanja sredstava i na osnovu toga utvrditi amortizacione stope za svaku grupu sredstava. Obezbijediti pojedinačan obračun amortizacije po svakom sredstvu što će obezbijediti da sredstva budu iskazana istinito i fer.

4.7 Tražbine

Tražbine na dan 31.12.2007. godine iskazane su u iznosu 13.229 KM od čega tražbine od kupaca 11.195 KM. Iskazano stanje tražbina od kupaca vodi se na jednoj financijskoj kartici **bez analitičkih** evidencija što nije sukladno računovodstvenim propisima. **Konfirmacije sa kupcima nisu rađene**, tako da se **ne može potvrditi** iznos tražbina koji je iskazan na financijskoj karticama.

Preporučujemo:

Da se obebjedi analitičko iskazivanje tražbina i potvrđivanje sa kupcima, radi istinitog i fer iskazivanja istih.

4.8 Obveze

Obveze na dan 31.12.2007. godine u bilansu stanja iskazane su u iznosu 303.242 KM. Od ukupnog iznosa iskazanih obveza na obveze prema dobavljačima odnosi se 86.667 KM, obveze za neto plaće 53.474 KM, i obveze za porez na plaću 60.580 KM. Uvidom u dokumentaciju utvrdili smo da su obveze prema dobavljačima vođene **štetno bez analitičkih evidencija**, što nije sukladno računovodstvenim propisima. Isto tako **nisu rađene** potvrđivanja sa dobavljačima tako da se **ne može potvrditi** iznos obveza iskazan na financijskim karticama.

Isto tako tijekom revizije utvrdili smo da u Ustanovi kod isplate plaća nisu izvršene uplate obračunatog poreza na plaće u iznosu 60.580 KM, kao i uplate obračunatog poreza na ugovore o djelu u iznosu 8.533 KM što je suprotno zakonskim propisima.

Preporučujemo:

Da se izmirenje obveza za porez na plaću i ugovore o djelu vrši sukladno zakonskim propisima.

Da se obebjedi analitičko iskazivanje obveza i potvrđivanje sa dobavljačima, radi istinitog i fer iskazivanja istih.

4.9 Javne nabave

Javne nabave lijekova, sanitetskog materijala, goriva, računarske opreme, uredskog namještaja ukupno iznose 167.685 KM i vršene su **bez provođenja postupaka propisanih Zakonom o javnim nabavama**. Ustanova **nema interni** akt o postupku provođenja javnih nabavki.

Preporučujemo:

Da se donese interni akt o postupku javnih nabava i da se obezbijedi provođenja postupaka sukladno Zakonu o javnim nabavama.

4.10 Popis sredstava i obveza

Provedenom revizijom za 2007. godinu utvrdili smo da popis stalnih sredstava, tražbina i obveza **nije** izvršen. Od strane menadžmenta **nije** ni pokrenuta inicijativa za godišnji popis, pa tako **nisu** formirane ni komisije za popis.

U financijskim izvješćima ukupna neto vrijednost stalnih sredstava iskazana je u iznosu od 835.206 KM, tražbine 13.229 KM, obveze 303.242 KM koje **ne možemo potvrditi** jer nije izvršen popis, što znači da **nije izvršeno usklađivanje** stvarnog stanja sa knjigovodstvenim stanjem kako nalažu zakonski propisi.

Preporučujemo:

Da se organizuje i provede popis imovine i obveza, kako nalažu propisi, jer se na taj način utvrđuje stvarno stanje i vrši provjera knjigovodstvenih evidencija, a u cilju pravilne spoznaje o ukupnoj vrijednosti imovine i obveza čime bi imovinska pozicija i obveze bile realno iskazane, a financijska izvješća bila točna, istinita i objektivna.

4.11 Računovodstveni sustav i kontrolne aktivnosti

Računovodstveni sustav u Ustanovi **nije** uspostavljen sukladno zakonskim propisima. **Ne vodi** se knjigovodstvo po načelima dvojnog knjigovodstva koje se temelji na urednim i vjerodostojnim knjigovodstvenim ispravama. **Nije** donesen Pravilnik o računovodstvu i računovodstvenim politikama,

kojim bi se utvrdila organizacija računovodstvenog sustava, utvrdila pravila, procedure i interni računovodstveno kontrolni postupci, koji obezbjeđuju primjenu računovodstvenih standarda. Revizijom smo uočili **nedovoljnu** primjenu računovodstvenih propisa, standarda i opće prihvaćenih načela i **utvrdili slijedeće**:

- Nije uspostavljena automatska obrada podataka Podaci se obrađuju ručno na financijskim karticama, bez uspostavljene glavne knjige i dnevnika, čime nije obezbijeđeno potrebno evidentiranje i izvještavanje o poslovnim promjenama,
- Nisu uspostavljene pomoćne knjige: knjiga stalne imovne i knjiga inventara,
- Ne vodi se analitička evidencija tražbina i obaveza nego samo sintetička,
- Obveze za plaće i naknade nisu evidentirane u momentu nastanka obveze nego su se zbirno iskazivale na financijskim karticama za šest i dvanaest mjeseci,
- na analitičkim pozicijama u izvješću Bilans uspjeha na poziciji troškovi usluga i poziciji razni troškovi poslovanja rashodi nisu popunjeni odgovarajućim iznosima, tako da se ukupni iznosi na ovim pozicijama ne slažu sa ostalim financijskim izvješćima, kako se vidi iz tabele u prilogu.
- Financijske kartice su neuvezane, nepotpisane i nemaju pečat Ustanove,
- Blagajničko izvješće zaključuje se mjesečno, a kroz blagajnu se plaćaju razni računi: gorivo, cestarina, nabavka materijala na kojima **nema potpisa** da se odobrava isplata. Ima dosta **ispravki**, a da se ne zna zbog čega, niti potpisa ko je i zašto to uradio, na osnovu čega odnosno ovlasti da to može uraditi.
- Na računima za gorivo **ne piše** za koje vozilo se odnosi račun,
- Putni nalozi su **neuredni puni ispravaka** i **nema opisa** svrhe putovanja,
- Temeljem evidencija iskazanim u financijskim karticama sačinjeni su financijska izvješća, koji ne daju pouzdanu osnovu za sastavljanje financijskih izvješća.

Preporučujemo:

Da se uspostavi pravilan računovodstveni sustav kako nalažu propisi iz ove oblasti, koji će pružiti sve potrebne podatke i moći služiti kao pouzdana osnovu za sastavljanje financijskih izvješća. Donijeti Pravilnik o računovodstvenim politikama, kako bi se poboljšao računovodstveni sustav i učinio ga pouzdanim.

5. KOMENTAR

Menadžment Doma zdravlja «Rama» se u ostavljenom roku, dokumentom br: 296/08 od 21.08.2008. godine, očitovao na Nacrt izvješća o obavljenoj reviziji financijskih izvješća za 2007. godinu. U očitovanju nije bilo komentara na utvrđene nalaze, prihvaćene su dane preporuke Ureda za reviziju institucija u F BiH kako bi se otklonili nedostaci u poslovanju. Također, u prilogu očitovanja, kao dokaz da se već poduzimaju odgovarajuće mjere i aktivnosti kako bi se u potpunosti implementirale dane preporuke, dostavljena je slijedeća dokumentacija:

- Pravilnik o unutarnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta
- Pravilnik o obavljanju unutarnjeg nadzora
- Poslovnik o radu Upravnog vijeća
- Rješenje o upisu u sudski registar i ID broj «Gradske ljekarne» Prozor-Rama
- Pravilnik o korištenju vozila Doma zdravlja «Rama».

Direktor
Sektora za financijsku reviziju
zavoda, fondova, općina i agencija

Anica Pudar, dipl.oec.

Vođa Tima
Fuad Velić, viši revizor, dipl.ecc.

Član Tima
Dubravka S. Barbarić, revizor, dipl.ecc.

Prilog br.1

Pregled prihoda i rashoda iskazanih u financijskim izvješćima Doma zdravlja «Rama»

Opis	2006	2007	Index
Prihod od prodaje usluga	1.462.463	1.406.153	90,44
Prihodi od prodaje roba	563.488	426.189	106,30
Prihodi od subvencija, dotacija, potpora i poticaja	70.950	88.941	125,35
PRIHODI OBRAČUNSKOG RAZDOBLJA:	2.097.012	1.921.401	91,62
Utrošene sirovine i materijal	83.216	102.223	122,84
Utrošena energija	82.071	69.939	85,21
Otpis sitnog inventara, ambalaže i autoguma	3.925	1.540	39,23
Troškovi amortizacije	95.215	51.595	54,18
Plaće i naknade plaća (neto)	593.533	578.795	97,51
Porezi i doprinosi na plaće i iz plaća i naknada plaća	340.238	407.317	119,71
Ostali troškovi zaposlenih (naknade zaposlenicima za ishranu u tijeku rada, na ime regresa za godišnji odmor, te troškovi prijevoza na rad i s rada)	184.370	215.016	116,62
Zakupnine i najamnine	-	6.378	-
Intelektualne i osobne usluge	-	25.528	-
Naknade troškova zaposlenim	16.863	8.345	49,48
Izdaci za ostala materijalna prava zaposlenih	-	5.428	-
Porezi koji ne ovise od poslovnog rezultata	597	-	-
Troškovi osiguranja	1.486	2.612	175,77
Rezerviranja za rizike i troškove obveza	57.850	-	-
UKUPNI TROŠKOVI PO PRIRODNIM VRSTAMA:	1.459.364	1.553.395	106,44
NABAVNA VRIJEDNOST PRODANE ROBE:	473.278	359.240	75,90
Ostali rashodi	9.539	8.276	86,75
RASHODI OBRAČUNSKOG RAZDOBLJA:	2.097.012	1.920.911	91,60